

S O M - H I

Setmanari portantveu de la Joventut d'Esquerra «Estat Català» de Badalona i Santa Coloma de Gramanet

25 abril 1936

■ Redacció i Administració: Carme, 57 ■

Número solt: 20 cts.

L'unitarisme de Castella

Ahir parlàrem amb un infeliç que encara creu amb la bona fé dels governs. Que encara creu que els discursos vasselinats i les humiliacions poden resoldre el nostre plet. Com si els mancaments de paraula i les promeses incompletes no fos cosa vella.

Recordi el confiat senyor, que quan a l'any 1581 els espanyols prengueren possessió de Portugal, juraren de respectar tots els furs, usatges i costums de què gaudia, però que podent en ells més que el jurament, l'esperit absorbent que els domina, els imposaren les lleis de Castella, donant lloc a què els portuguesos es sublevessin.

Cal també recordar les vicissituds que passà Catalunya, els insults que sofrí, les vergassades que rebé, fins que no podent aguantar més la pressió centralista, desoïnt proposicions i belles promeses, s'aixecà en revolta que durà dotze anys i que acabà amb la pau dita dels Pireneus, passant una part de Catalunya—el Rosselló—en poder de França. No podent abatre la raça esquarteraren la terra.

Les sublevacions de Portugal i Catalunya —parlem sols d'aquestes dues nacionalitats per estar incloses dins la Península Ibèrica— nasqueren perquè llurs costums no foren tan respectats com els prometeren. A Catalunya la dominació castellana arribà fins a dintre el Monestir de Montserrat, els monjos del qual, forasters tots, arribaren a l'extrem d'obligar als romeus a que *hablasen en cristiano*.

Per res tingueren en compte que tant Portugal com Catalunya tenien una personalitat ben diferent de la seva i una gran història: l'un, havia plantat la seva bandera en els més llunyans pobles de l'Àsia; l'altre, havia estès el seu comerç, el seu idioma, la seva cultura, la seva legislació i la seva sobirania fins als ducats d'Atenes. Al voler uniformar-los amb les regions espanyoles se'ls obligà a una lluita sagnant i obstinada.

I no fou aquest l'únic conflicte promogut per l'orgull i l'egoisme de Castella. Espanya, després de perdre Portugal i un tros de Catalunya, perdé les terres que posseïa a Flandes i a Itàlia i poc temps després totes les que s'estenien des de Califòrnia al Cap de Forn. Li quedaven encara Cuba i Puerto-Rico i en el mar de la Xina les innumbrables illes de

l'arxipèlag Magallanes que també va perdre, com les altres, per la bàrbara aplicació del sistema unitari que n'ha encara en l'ànima de tot espanyol.

En el temps que vivim sembla que la política de les grans unitats està en plena fallidà. El règim constitucional que, amb la major de les inconseqüències, s'havia apropiat l'herència del cesarisme absolutista, està en l'agonia; els aires de llibertat que aixequen els esperits de les col·lectivitats ètniques amb plena consciència de llur personalitat imposen la seva total destrucció, d'aquí poc temps, no podrà haver-hi cap gran unitat que no estigui constituïda per mitjà d'una conscient federació que, agrupant tots els seus components a base d'un ideal comú, n'asseguri llur vida lliure i robusta.

Però això, confiat senyor, vindrà per manament del poble, no pas per la magnanimitat dels actuals governants, tan absoluts i rutinaris com els seus avantpassats.

MOSCAFERA

Ensenyament nacionalista

La setmana passada tingué lloc al paranif de la Universitat de Barcelona el primer Congrés Nacional de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Per la major part del poble i àdhuc en molts cirkols nacionalistes, ha passat desapercebuda la importància extraordinària que per al nostre esdevenidor proper inclou la tasca de la benemèrita institució.

El nostre problema nacional, és, essencialment, un problema de cultura patriòtica.

El dia que tots els catalans coneguin a fons la nostra Història, la indiferència serà impossible. Tots esdevindran separatistes. Aleshores sí que la nostra emancipació nacional serà un fet.

La preparació cultural de l'infant en un sentit nacionalista, forçosament té de conduir-lo, quan serà home, a pensar i a actuar en patriota. Es per això que l'Estat espanyol en tots moments s'ha resistit a cedir-nos l'ensenyament oficial.

* * *

Es absurd i antinatural el procediment pedagògic a què estan sotmesos els infants